

Svar på skriftligt spörsmål om att främja vegetarisk kost och minska köttkonsumtionen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 453/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gröna:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att främja vegetarisk kost och minska köttkonsumtionen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Jord- och skogsbruksministeriet främjar hållbar och miljövänlig produktion av såväl grönsaks- och spannmålsprodukter som husdjursprodukter. Under hela EU-medlemskapet har man med hjälp av miljöstöd och miljöersättningar inom jordbrukspolitiken långsiktigt minskat jordbrukets belastning på vatten och övrig miljö. Under den här tiden har användningen av fosfor per hektar minskat med närmare 70 procent och motsvarande siffra för kväve är över 30 procent. Effekterna av den minskade användningen av näringsämnen på läget i Östersjön syns först på lång sikt på grund av att de har lagrats i jordmånen och även på grund av att havsbotten innehåller fosfor, som orsakar stor intern belastning.

Idisslare och då särskilt nötkreatur är effektiva på att utnyttja vallmarker och väl lämpade för klimatförhållandena i Finland. Vallodling har många positiva effekter på klimatet och vattendragen. Bland annat förhindrar odlingssättet erosion, underhåller markens kollager och struktur samt genererar effektivt näringsupptag. Vallodling bevarar kol i odlingsmarkerna bättre än alternativet att odla ettåriga spannmålsgrödor eller grönsaker. Kombinerad produktion av mjölk och nötkött i Finland är dessutom mer hållbart för miljön än specialiserad biffproduktion. Den finska husdjursproduktionen utgör inte något hot för vattenresurserna i vårt land och produktionen i finsk skala och i synnerhet betande djur har en främjande effekt på biodiversiteten och upprätthåller lantliga landskap. Genom att utveckla husdjursproduktionen och odlingsteknikerna och särskilt genom att höja skördenivån strävar man på lång sikt efter att uppnå en mer kolneutral mjölk- och köttproduktion än vad vi för närvarande har. På det här sättet kan man genom att använda finska husdjursprodukter minska globala problem också i framtiden.

Utsläppen från husdjursproduktionen minskas även genom produktionen av biogas, som den nuvarande regeringen har främjat bland annat genom att höja investeringsunderstödet till jordbrukens biogasanläggningar samt stödja omvandlingen av traktorer och personbilar till biogasdrivna fordon.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 453/2018 rd

Grönsaksproduktionen i Finland har främjats bland annat genom att man har höjt investeringsunderstödet till energibesparande LED-belysning i växthus och till tunnelväxthus som minskar klimatriskerna inom öppna bär- och grönsaksodlingar samt genom att man betalat ut miljöersättningar för tillämpning av biologiska och mekaniska växtskyddsmetoder.

De finska näringsrekommendationerna (2014) rekommenderar ett dagligt intag om minst 500 gram rotfrukter, grönsaker, bär och frukt samt svamp. För rött kött och köttberedningar är det rekommenderade intaget per vecka högst 500 gram. Rekommendationerna påminner också om att en övervägande vegetarisk diet och en begränsning av konsumtionen av rött kött är både nyttigt för hälsan och gynnsamt för miljön. Utgående från näringsrekommendationerna har man publicerat nya skolmatsrekommendationer (2017) och näringsrekommendationer för småbarnspedagogiken (2018). Undersökningen Finravinto (2017) om matkonsumtionen och näringsintaget bland vuxna i Finland visar att kvinnor konsumerar 420 g grönsaker i dygnet och män 360 g. Kvinnor använder under 400 g rött kött och förädlade köttprodukter i veckan medan motsvarande siffra för män är över 700 g i veckan. Köttkonsumtionen i Finland ligger under det europeiska genomsnittet.

Målet för klimatprogrammet som jord- och skogsbruksministeriet har tagit fram är att främja hållbarheten i det finska kostsystemet. I programmet har man identifierat åtta viktiga åtgärdsområden, där ett är övervägande vegetarisk diet. Exempel på åtgärder för ökad användning av inhemska livsmedel och grönsaker är bland annat en utredning om användning av kött i professionella kök samt Motivias handbok i hållbara och säsongsenliga upphandlingar. Främjandet av användningen av proteiner av vegetabiliskt ursprung utforskas och utvecklas bland annat inom projekten ScenoProt, KasviPro och Bioprot. Havreprodukter för ersättande av animaliska proteiner undersöktes i OATPRO-projektet. Det främsta målet för projektet Vastuullista proteiinia pöytäan (Ansvarsfullt protein på bordet) är att utveckla samarbetet aktörerna emellan och främja användningen av lokalt, ansvarsfullt producerat protein. Projektet Ruokatutka (Matradar) drogs igång 2018 och ingår bland de kompletterande åtgärderna för utdelning inom skolprogrammen. Syftet med projektet är att göra skoleleverna mer medvetna om produktionssätten inom livsmedelsindustrin samt uppmuntra dem till att använda grönsaker. Experimenten med hållbara skolluncher där man testar och undersöker metoder för att göra vegetarisk kost mer attraktiv för skolluncher ingår i projektet POPRASUS. Utöver dessa är syftet med projektet Ruokahävikin vähentämisen ja ravitsemussuositusten mukaisen syömisän ilmastovaikutukset (RuokaMinimi; klimateffekter genom mindre matsvinn och av matintag enligt näringsrekommendationerna) att skapa en helhetsbild av hur kostintag enligt näringsrekommendationerna, minskande av matsvinnet och dubblering av livsmedelsexporten påverkar såväl klimateffekterna från kost och lantbruksproduktion som den inhemska lantbruksproduktionen, och dess lönsamhet och verksamhetsmiljö.

I den klimatpolitiska planen på medellång sikt enligt klimatlagen har man som en åtgärd för att minska utsläppet av växthusgaser också tagit upp främjande av kostintag enligt näringsrekommendationerna.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 453/2018 rd

Helsingfors 22.11.2018

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä